לא א מיי' פ"ח מה"ל שבועות הל' יב סמג לאוין רמז:

לב ב מיי' שם הל' יג:

לג ד מיי' שם הל' יב סמג שם:

לד ה ו מיי' שם פ"ט הל' ג וסי' שם הל' טז סמג שם:

לה ז ח מיי' שם הל' יח:

לו ט מיי' שם הל' יג:

לז י מיי' שם הל' יד:

לח כ מיי' שם הל' טו:

לט ל מ מיי' שם פ"ט הלכה ז:

דמייתי לה בק"ו כו' · ומפקדון לא בעי למילף דאי במה מלינו איכא למיפרך שכן נוהג באנשים ובנשים ור"מ גמר לה מג"ש דתחטא החטא כרבי שמעון לקמן בפירקין (דף לד·):

מההיא לין · פי' יש להוכיח מההיא דלרבנן אית להו דון מינה ואוקי באתרה אבל לר' מאיר דאית ליה דון מינה ומינה אין להוכיח מההיא אלא מהך דהכא דההיא איכא למימר דטעמא דר"מ משום דילף פקדון בק"ו מעדות שלא עשה בו נשים כאנשים וחייב בו בין מפי עצמו בין מפי אחרים פקדון לכ"ש ודיו לבא מן הדין להיות כנדון מה עדות מפי אחרים דוקא בב"ד אף פקדון כך ואיכא למימר שבועת בטוי תוכיח שעשה בו נשים כאנשים ופטר בו מושבע מפי אחרים דמה לשבועת בטוי שכן לא עשה בו מזיד כשוגג דכתיב ביה ונעלם ואי לא הוה ביה פירכא הוה אמינא דשבועת בטוי גופיה מילף מקל וחומר מעדות לחייבו מושבע מפי אחרים:

ואין חייבין על שגגתה גרידתא · פי' בקונטרס בריש פירקין שאכתו העדות ואם תאמר תיפוק ליה דבקושטא קמשתבעי ו"ל כגון דאמרי שבועה שלא ידענו או לא ראינו לך אוס עדות וא"ת אכתי מה שייך הא לדרב כהנא ורב אסי דלמא הכא היינו טעמא לפי שאינן ראויס להעיד והוו להו כקרובים או פסולים וי"ל דלא דמי דאינהו נפקי מוהוא עד כדפירש בקונטרס בריש פרקא דמשמע והוא ראוי להעיד אבל הכא קרינן בהו והוא עד דראוין להעיד אם היו זוכרין ועוד יש לומר שגגתה גרידתא שסבורים שמוחרים לגמרי לישבע לשקר:

משביע אני עליכם ואמרו אמן · אליבא דר"מ אתי דחייב חוץ לב"ד במושבע מפי עצמו ולכך איצטריך למיתני ואמרו אמן דהוי כמוציא שבועה מפיו ותגא כל עניני מושבע מפי עצמו דאי לרבנן חיירי בב"ד למה לי ואמרו אמן דהוי כמוציא שבועה מפיו תיפוק ליה דאפי' מפי אחרים חייב א"נ אתי אפי' כרבנן ונקט ואמרו אמן כדי לקלר וה"ה אם אמרו אח"כ אין אנו יודעים לך עדות ושיפא נמי דקתני השביע עליהם ה' פעמים חוץ לב"ד כו' אתיא נמי כרבנן דלרבנן נמי לא בעינן שבועה בב"ד אלא הכפירה דאהגדה דוקא קפיד קרא דלהוי במקום הראוי להגדה והשתא ניחא דבגמ' משמע דהא דדרשינן מלאחת לחייב על כל אחת ואחת דע"כ מיבעי ליה למידרשה ואתי נמי לרבנן: ואי

אמר להו רב פפא אי מפקדון גמרי לה רבנן דכולי עלמא לא פליגי דדון מינה ומינה אלא היינו טעמא דרבנן *דמייתו לה בקל וחומר ומה מפי אחרים חייב מפי עצמו לא כל שכן ומדמייתו לה מקל וחומר דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה מושבע מפי אחרים בב"ד אין שלא בב"ד לא אף מושבע מפי עצמו בפני ב"ד אין שלא בפני ב"ד לא אמרו ליה רבנן לרב פפא מי מצית אמרת דלאו בדון מינה ומינה פליגי *והתנן גבי פקדון שבועת הפקדון נוהגת באנשים ובנשים ברחוקין ובקרובין בכשרין ובפסולין בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד מפי עצמו ומפי אחרים אינו חייב עד שיכפור בו בב"ד דברי ר"מ וחכ"א בין מפי עצמו ובין מפי אחרים כיון שכפר בו חייב מושבע מפי אחרים בפקדון מנא להו לרבנן דחייב לאו דגמרי לה מעדות ושמע מינה בדון מינה ומינה פליגי מההיא אין מהא ליכא למשמע מינה: וחייבין על זדון השבועה: מנהני מילי *דתנו רבנן בכולן נאמר בהן ונעלם וכאן לא נאמר בה ונעלם *לחייב על המזיד כשוגג: ועל שגגתה עם זדון העדות: ה"ד שגגתה עם זדון העדות א"ר יהודה אמר רב *באומר יודע אני ששבועה זו אסורה אבל איני יודע אם חייבין עליה קרבן אם לא: ואין חייבין על שגגתה גרידתא: לימא תנינא *לדרב כהנא ודרב אסי לא אע"ג דתנן איצטריך ס"ד אמינא הכא הוא דלא כתיב ונעלם דבעינן שוגג דומיא דמזיד אבל התם דכתיב ונעלם אפילו שגגתה כל דהו קמ"ל: **מתני'** *ישבועת העדות כיצד אמר לשנים בואו והעידוני שבועה שאין אנו יודעין לך עדות או שאמרו לו אין אנו יודעין לך עדות משביע אני עליכם ואמרו אמן הרי אלו חייבין *השביע עליהם חמש פעמים חוץ לב"ד ובאו לב"ד והודו פטורין *כפרו חייבין על כל אחת ואחת *השביע עליהן ה' פעמים בפני ב"ד וכפרו אינן חייבין אלא אחת אר"ש מה טעם *הואיל ואינם יכולין להזור ולהודות *כפרו שניהן כאחד שניהן חייבין בזה אחר זה הראשון חייב והשני פטור *כפר אחד והודה אחד הכופר חייב *היו שתי כיתי עדים *כפרה הראשונה ואח"כ כפרה השניה שתיהן חייבות מפני שהעדות יכולה להתקיים בשתיהן: **גמ'** אמר שמואל *ראוהו שרץ אחריהן אמרו לו מה אתה רץ אחרינו שבועה שאין אנו יודעין לך עדות פטורין עד שישמעו מפיו מאי קא משמע לן תנינא *שילח ביד עבדו או שאמר להן הנתבע משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות שתבואו ותעידוהו הרי אלו פטורים עד

אמר להו רב פפא לי מפקדון · הוו מייתי רבנן מפי עצמו לשבועת העדות הוו מחייבי ליה אפילו שלא בבית דין כי התם דלכולי עלמא דון מינה ומינה אית לן והאי דלא מחייבו אלא בבית דין משום דלאו בגזירה שוה משבועת הפקדון גמרי לה אלא משבועת העדות גופה מקל וחומר מה מושבע מפי אחרים חייב בעדות כדכתיב (ויקרא ה) ושמעה קול אלה מפי עצמו מבעיא: **לאו דגמרי לה מעדות** · דהא בפקדון אשר יפקיד עליו לשקר כתיב (שם) משמע מפי עצמו והכא ליכא למידן ק"ו דודאי מושבע מפי עצמו חמור ממושבע מפי אחרים אלא מגזירה שוה גמרי לה מעדות ומדחייב בבית דין ושלא בבית דין אלמא דון מינה ואוקי באתרה סבירא להו מאחר שהבאת מפי אחרים לכלל שבועת הפקדון העמידהו בתורת שבועת הפקדון שאין שבועה בב"ד מפורש בה: **מהיא אין** · מהיא ודאי שמעינן להו לרבנן דון מינה ואוקי באתרה אבל מהיא פלוגתא לא הוה שמעינן ליה: **בכולן נאמר ונעלם** · בכל הכתובים בקרבן עולה ויורד כגון שבועת בטוי וטומאת מקדש נאמר ונעלם: **ולאן** · בשבועת העדות לא נאמר: **לימא תנינא לדרב כהנא ורב אסי** · דהיכא דסבור לישבע באמת אינו חייב ואמאי איסתפקא להו דאיצטריך רב למימר להו לבד אמסך: **אע"ג דתנן** · האי גבי עדות איצטריך רב למימר נמי גבי בטוי: **שגגה כל דהו** · ואפי' אמס בלבו ניחייב: **מתני'** **אמרו לו** · בלא שבועה אין אנו יודעין לך עדות ואמר להם משביעני עליכם שיהא אמת מה שאמרתם ואמרו אמן חייבין אבל אם שתקו אחר השבועה אין כאן קבלת שבועה: **ובאו לב"ד והודו פטורין** · ואפילו כפרו חוץ לב"ד על כל שבועה שאין כפירה חוץ לב"ד כדמפרש בגמרא: **כפרו** · בבית דין חייבין על כל אחת ואחת דכפירה אכולה קיימא וילפינן מקרא והיה כי יאשם לאחת מאלה (שם) לחייב על כל אחת ואחת: **מה טעם** · אין חייבין אלא אחת אפילו שתקו וכפרו לבסוף ולא אמרינן כפירה קיימא אכולהו: **הואיל ואין יכולין להזור ולהודות** · אילו כפרו בראשונה הואיל ובב"ד אם שוב לא היו רואין להעיד שכבר הגידו שאינן יודעין לו עדות ושוב אינו חוזר ומגיד הלכך אע"ג דלא כפרו אלא לבסוף כל השבועות היו לבטלה חוץ מן הראשונה שאם *שתקו בראשונה כפירה היא שוב אין רואים להשביען ואם אינה כפירה הרי מושבעין ועומדין ומה זה שבועה על שבועה ועל כרחך כי כתב לאחת לחייב על כל אחת ואחת משבועה חוץ לב"ד וכפרו בב"ד כתב השבועות דחוץ לב"ד שהיה משביען שיבואו לב"ד ויעידו לא יצאו לבטלה ורואים לחלק שהרי אפי' כפרו שם בראשונה

נקמן דף לו:

גליון הש"ס

גמ' דמייתו לה בק"ו.עי' מכות דף יד ע"א בתי' הריטב"א ד"ה ואלא דבריס ק"ו:

כליתות ס. [לעיל כה: לקמן לה:]

[לעיל כו:]

לעיל כו.[וש"נ]

נקמן דף לו. ס"א שתיקתן

[לקמן לה.]

רבינו חננאל

ודחי רב פפא ואמר רבנן בק"ו מייתו לה למושבע מפי עצמו. ומה מושבע מפי אחרים חייב כדכתיב ושמעה קול אלה מושבע מפי עצמו לא כל שכן: ואמרו ליה רבנן לרב פפא אי הכי מושבע נבי פקדון מפי אחרים לרבנן דאמרי בין מפי עצמו בין מפי אחרים כיון שכפר בו חייב. מנא להו שבועה מפי אחרים בפקדון והא וכחש כתיב מפי עצמו לאו דגמרי לה מעדות ובדון מינה [ומינה] פליגי. אמר להו אין. מההיא מתניתי' שמעינן לה אבל מהא מתני' לא: **מתני'** וחייבין על זדון השבועה כו'. פי' וחייבין קרבן בשבועת העדות בסוד כשוגג מדלא כתיב בשבועת העדות ונעלם. וחייבין על שגגת השבועה כגון שנעלם ממנו שהמועל בשבועת העדות חייב קרבן. אבל זכור העדות וכופר בה בזדון. ומה הן חייבין בזדון שבועת העדות קרבן עולה ויורד ואין חייבין על שגגתה. כלומר כיון שנעלמה ממנו עיקר העדות · אע"פ שיודע כי הנשבע לשקר חייב בכאן פטור הוא מפני כי אנוס הוא לפיכך אינו חייב: לימא תנינא לדרב כהנא ורב אסי שנעלמה מאחר מהן שמעתא דרב ונשבע ונמצא חילוף מה שאמר. ואמר לו רב אנוס אתה לבן אנסך שעמד בדעתך כי האמת עמך: ודחינן לא דמי דלמא הכא בשבועת [העדות] הוא דפטר האנוס דלא כתיב בה חייב בנעלם אבל בשבועת בטוי דכתיב בה חייב קרבן בנעלם אימא אפילו כי האי גוונא אע"ג דהוא אנוס מיחייב קמ"ל: ירושלמי. תני חזקיה כל מקום שנאמר המא בתורה סתם אתה תופס הזרון כשנגה עד שיודיעך הכתוב שהיא שגגה:

כתני' שבועת העדות כיצד אמר לעדים בואו והעידוני שבועה שאין אנו יודעין לך עדות או השביעם התובע ואמרו אמן חייבין פירוש כשהן מודין בשבועה ובעדות או מודה בעדות ושונג בשבועה שאינו יודע שהנשבע לשקר חייב קרבן: אמר שמואל ראוהו שמסייל אחריהן אמרו לו למה אתה בא אחרינו שבועה שאין אנו יודעים לך עדות והן יודעים פטורין עד שישמעו מפי התובע בואו והעידוני.

עד שישמעו מפי התובע • בולו והעידוני ולקמן יליף לה מקרא: אמר לו דוקא • אלא אורחא דמילתא נקט ואי לא שמואל לא שמעינן לה ממתניתין: הכא נמי • הוה אמינא לו דוקא אי לא דאמשמואל: הגא הסם • בפקדון אמר אמו דתנייה הכא:

*פטורין • דיליף לה לקמן (דף לה:) תורה אור מאם לוא יגיד שכתוב מלא למדרש אם לו לא יגיד ונשא עונו שמשמע שהוא תובעם: לא אמרתי כו' • דכיון דאהגדה קפיד קרא על כרחך במקום הראוי להגדה קאי: ומה אי אפשר למלס • וקס"ד דכאחת דקתני מתניתין מלומלמין אמר: רבי יוסי הגלילי • במסכת בכורות (דף יז:) ראמר שלא ביכרה וילדה שני זכרים רבי יוסי הגלילי אומר שניהן לכהן דאפשר למלס שיוציאו שניהם ביחד ראמס ואכ"א אי אפשר שלא יצא ראשון של אחד מהם תחלה והאחר אינו בכור ושניהם ספק וירעו עד שיסתאבו והאחר לו והאחר לכהן: תלמיד ורב • שלום עליך רבי: רב לתלמיד • שלום עליך: עובא הוי • אין שניהם יכולין לומר שם תיבות הללו בשיעור זה: כל אחד בתוך כדי דיבור של חבירו • כשגמר זה כפירתו התחיל זה לדבר בתוך כדי שאילת שלום: דלא כי האי תנא • דלא כר' אלעזר ברבי שמעון: המשביע עד אחד • וכפר פטור העד מקרבן שבועת העדות: מר סבר • תנא קמא: עד אחד כי אחי לשבועה אחי • אם מעיד עליו שהוא חייב מנה אינו מחייב ממון אלא שבועה לפיכך אין הגדתו חשובה: ומ"ם לממונא אמאי. ודרים קרא הכי לכל עון ולכל חטאת דהייט למכות ועונשין הוא דאינו קם אבל קם הוא לממון: ואיסברא • דמחייב ר' אלעזר בר' שמעון ממון על פי עד אחד וטעמא משום הכי הוא: והאמר אביי הכל מודים בעד סותה והכל מודים בעדי סותה כו'. ומפרש לה לקמן הכי יש עדות בסותה שהכל מודים בה שהמשביע עד אחד חייב ויש עדות בסותה שאף אם השביע שניהן וכפרו פטורין ומחלוקת בעדי סותה יש עדות בסותה שנחלקו בה חכמים ורבי אלעזר ברבי שמעון במשביע את שניהן וכפרו במחלוקתן שנחלקו במשביע עד אחד דממון ומפירושא דמילתא דאביי לקמן שמעינן דטעמא דרבי אלעזר משום דקסבר דבר הגורם לממון כממון דמי ועד אחד גורם לממון הוא שאינו הוא העיד היה מחייבו שבועה ורוב בני אדם אין נשבעין לשקר והיה משלם: בעד עומאה • אם הביא שני עדי קיצוי שהטהרה בה אל תטהרי עם פלוני ושני עדי סתירה שנטהרה עמו בסתירה זו והשביע הבעל את העד להעיד ויפטר מכתובתה וכפר עדותו חייב דהא מפסידו ממון ממש: דרחמנא חיסיגיה. כדאמר במסכת סוטה (דף לא.) ואם העיד היה פוטרו מכתובתה והואיל וכפר עדותו ועד אין בה • ודרשינן במסכת סוטה (שם:) כל מקום שנאמר עד שיפרוט לך הכתוב אחד ולקמן רחמנא ועד אין בה תרי אלא חד והיא לא נתפשה אסורה דעל כרחך היא לא נתפשה להחמיר עליה בא ולאוסרה: והכל מודים בעדי סותה. שאפילו השביע שניהם וכפרו פטורין: בעדי קיצוי דגורם דגורם הוא • אף אם הבעלתן עדיין אחה צריך לעדי סתירה וכשיבואו עדי סתירה אף הן אין מחייבין אותה להפסידה אלא גורמים הם שמביאין אותה לידי שתיית מים המארריס ושמא מירלת המים תוהה שנטמאת ותפסיד כתובתה: ומחלוקת

[דיבור זה שייך לעיל לא: אחר דיבור שילא כיד עבדו כו' לנעל דיבו]

[לקמן לו:]

[לקמן לו:]

לעיל דף לא:

[יבמות יט.כת. בכורות ט. יז. יח.]

[מכות ו. ע"ש]

[שם מיר כ: כח. ב"ק עג:]

ב"ק דף קה:

כתובות לד. ב"ק עא: לח: קה: פסחים ה: כט: לקמן לג.

[במכות ו. ליתא לכל זה וכן משמע בתוס' ב"ק עג: ד"ה כי ע"ש]

רבינו חננאל

תניא כוותיה דשמואל וכן הלכתא אבל בפקדון אע"ג דלא שמע מפי התובע אלא הוא נשבע מעצמו חייב שנאמר ופחש בעמיתו כל דהו: השביע עליהן ה' פעמים חוץ לב"ד ובאו לב"ד והודו פטורין • מנא לן ואמר אביי (שאם) [שנאמר אם] לא יגיד ונשא עונו. אימתי נושא עון בזמן מגיד ה) במקום שמתחייב הנתבע ממון ומקשי רב פפא אימא גם השבועה עצמה אם לא תהא בב"ד לא יהו חייבין. ורחי' לא מצית למימר הכי דתניא לאחת לחייבו על כל אחת ואחת ותתנן השביע עליהן ה' פעמים בב"ד וכפרו אין חייבין אלא

עין משפט נר מצוה

מ א מיי' פ"ז מהל' שבועות הל' ה סמג לאוין רמח:

מא ב מיי' פ"י מהל' שבועות הל' יג:

מב ג מיי' שם פ"ב הל' יז ופ"כ מהל' עדות הל' ג ופ"ח מהל' אבל הל' מ ופ"ו מהל' נחלות הלכה ו ופ"ב מהלכות תמורה הלכה ד סמג עשין צז קז עוש"ע י"ד סי' רלד סעיף לא לב לג וסי' שמ סעיף כד כה וטוש"ע ח"מ סי' עט סעיף א בהגה ופי' רפא סעיף ז:

מג ד מיי' פ"ב מהל' שבועות הל' יז סמג לאוין רמח:

מד ה מיי' שם פ"י הלכה יג:

מה ו מיי' שם הלכה ה:

מו ז מיי' פ"א מהל' טוען הל' א סמג עשין פה טוש"ע ח"מ סי' פז סעיף א:

מז ח מיי' פ"י מהל' שבועות הלכה ז:

מח ט מיי' שם הל' ח:

מט י מיי' שם הלכה ז:

ואי שבועה

סלין לאו יודעין לך עדות שיש לך ביד פלוני מיטון ושטורין וכוסמין דתנא לקמן (דף לג:) דחייבין על כל אחת ואחת: סלין לאו יודעין לך עדות טובא הוי • דס"ד דלריך שתהא כפירה שניה תוך כדי דיבור של כפירה ראשונה ואם תאמר לימא כגון שהתחילו וסיימו בבת אחת אלא שאחד מיהר מעט יותר מחבירו וסיימו שניהם תוך כדי דיבור ויש לומר שאין רגילות כלל להעיד ב' עדים כאחת דתרי קלי לא משתמעי* [ד"ה ב] אי נמי הוה מלי לשנויי הכי אלא שמתרץ האמת:

בתוך

כדי דיבור של חבירו • פירוש רק שיתחילו תוך כדי דיבור של חבירו אע"פ שלא יהיו הכפירות תוך כדי דיבור ואם תאמר אמאי שני חייב לימא אמי לא עשיתי כלום שכפר הראשון כבר ואילו היה חוזר בו תוך כדי דיבורו גם אני הייתי חוזר בי תוך כדי דיבורי ואומר ר"י דכיון שהעיד זה תוך כדי דיבור של ראשון חשיב כאילו שניהם העידו בבת אחת בשמעוס ויכול גם הראשון לחזור ולהודות תכ"ד של עדות שני כמו השני ואין לשני יותר שהות לחזור מראשון אלא שניהם שוין ולכך אין השני יכול לתלות עלוס בחזרת הראשון:

הכל

מודים בעד מומאה • ואין העד יכול לומר בלא עדותי ע"י עדי קיצוי וסתירה תשתה והמות ויפטר בעלה מן הכתובה הרבה פעמים זכות תולה ונפסדת ע"י העד יותר ממה שנפסדת ע"י עדי סתירה משום דאיכא למימר שמא זכות יתלה לה ולא חשיבי אלא גורמים: הוה

עד שישמעו מפי התובע ר"ל אחריהן איצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא כיון דרב אחריהן כמאן דאמר להו דמי קמ"ל והא נמי תנינא שבועת העדות כיצד אמר לעדים בואו והעידוני שבועה כו' אמר אין לא אמר לא אמר לאו דוקא דאי לא תימא הכי גבי פקדון דקתני *שבועת הפקדון כיצד אמר לו תן לי פקדון שיש לי בידך ה"נ אמר אין לא אמר לא הא °וכחש בעמיתו כל דהו אלא אמר לאו דוקא הכא נמי לאו דוקא האי מאי אי אמרת בשלמא אמר דהכא דוקא תנא התם אטו הכא אלא אי אמרת לא אמר דהתם דוקא ולא אמר דהכא דוקא אמר אמר למה לי למיתנייה דלמא אורחא דמילתא קא משמע לן תניא כוותיה דשמואל ראוהו שבא אחריהן אמרו לו מה אתה בא אחרינו שבועה שאין אנו יודעין לך עדות פטורין ¹ואם בפקדון חייבים: השביע עליהן חמשה פעמים כו': מנלן דאכפירה בב"ד הוא דמחייבי אחוץ לב"ד לא מחייבי אמר אביי אמר קרא °אם לא יגיד ונשא עונו לא אמרתי לך אלא במקום שאילו מגיד זה מתחייב זה ממון א"ל רב פפא לאביי אי הכי אימא שבועה גופא בב"ד אין ושלא בבית דין לא לא ס"ד דתניא °לאחת לחייב על כל אחת ואחת ואי ס"ד בב"ד מי מחייב על כל אחת ואחת *והתנן השביע עליהן חמשה פעמים בפני ב"ד וכפרו אין חייבין אלא אחת אמר ר' שמעון מה טעם הואיל ואינם יכולין לחזור ולהודות אלא לאו שמע מינה שבועה חוץ לב"ד כפירה בב"ד: כפרו שניהן כאחת חייבין: הא אי אפשר לצמצם אמר רב חסדא הא מני *ר' יוסי הגלילי היא דאמר אפשר לצמצם רבי יוחנן אמר אפילו תימא רבנן °כגון שכפרו שניהן בתוך כדי דיבור ¹ותוך כדי דיבור כדיבור דמי *א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא מכדי תוך כדי דיבור כמה הוי *°כדי שאילת תלמיד לרב *(איכא דאמרי כדי שאילת הרב לתלמיד) עד דאמרי שבועה שאין אנו יודעין לך עדות טובא הוי א"ל °כל אחד ואחד תוך דיבורו של חבירו: בזה אחר זה הראשון חייב והשני פטור: מתני' דלא כי האי תנא *דתניא 'משביע עד אחד פטור ורבי אלעזר ברבי שמעון מחייב לימא בהא קמיפלגי דמר סבר עד אחד כי אתא לשבועה הוא דקא אתא ומר סבר עד אחד כי אתא לממונא קא אתא ותיסברא האמר אביי הכל מודים בעד סותה והכל מודים בעדי סותה ומחלוקת בעדי סותה הכל מודים בעד אחד והכל מודים בעד שבנגדו חשוד על השבועה אלא 'דכ"ע עד אחד כי אתי לשבועה קא אתי והכא בהא קמיפלגי *מר סבר דבר הגורם לממון כממון דמי ומ"ס °לאו כממון דמי גופא אמר אביי הכל מודים בעד סותה והכל מודים בעדי סותה ומחלוקת בעדי סותה הכל מודים בעד אחד והכל מודים בעד שבנגדו חשוד על השבועה °הכל מודים בעד סותה שחייב בעד טומאה דרחמנא הימניה דכתיב °ועד אין בה כל שיש בה 'והכל מודים בעדי סותה שפטור בעדי קיצוי דהוה גורם דגורם ומחלוקת

אחת כו' אלא לאו ס"ם שבועה חוץ לב"ד כפירה בב"ד ש"ם: כתני' כפרו שניהן כאחד חייבין. פירוש אין חייבין שניהם אלא עד שיכפרו שניהם בבת אחת: והא אי אשר לצמצם. אמר רב חסדא הא מני ר' יוסי הגלילי דאמר אפשר לצמצם. דתנן בבכורות פרק ב' רחל שלא ביכרה וילדה שני זכרים ויצאו שני ראשים כאחת. ר' יוסי הגלילי אומר שניהן לכהן שנאמר הזכרים לה' וחכ"א אי אפשר לצמצם אלא אחד לו ואחד לכהן. ר' יוחנן אמר אפילו תימא רבנן הכא במאי עסקינן כגון שכפרו בתוך כדי דיבור כדי שאילת שלום תלמיד לרב כל אחד ואחד בתוך כדי דיבור של חבירו: פיסקא כפרו זה אחר זה הראשון חייב והשני פטור. מתני' דלא כר' אלעזר בר' שמעון דתניא השביע עד אחד פטור ור' אלעזר בר' שמעון מחייב נימא בהא פליגי תנא קמא סבר עד אחד לשבועה הוא דאתא הלכך פטור. דהא ליתא תביעת ממון. ור' אלעזר בר' שמעון סבר עד אחד לממון הוא דאתא: איני והאמר אביי הכל מודים בעד סותה שחייב. בעד טומאה דכתיב ועד אין בה כל שיש בה כו'. ואמרינן אלא כולי עלמא עד אחד לשבועה הוא דאתא ובהא פליגי. תנא קמא סבר דבר הגורם לממון לאו כממון דמי ור' אלעזר בר' שמעון סבר כממון דמי: גופא אמר אביי הכל מודים במשביע עד סותה וכפר בו שחייב בעד טומאה דרחמנא אמר ועד אין בה כל שיש בה. והכל מודים במשביע עדי סותה וכפרו שפטורין כעדי קיצוי דהא גורם דגורם עדי קיצוי גורמין לעדי סתירה ועדי סתירה גורמין לממון: ומחלוקת

ה) ל"ל משא עון בזמן שאינו מגיד במקום שאינו מגיד מתחייב בתחבע ממון.

הוה ליה כגזלן · משום דכל דבר מחזיקין ליה בחזקת מי שהיה בידו ואם היו שני עדים לא הוה מהימן למימר דידי חטפי השתא נמי כיון דמודה הוה ליה כגזלן וא"ת ויהמניה בשבועה דידיה חטף מיגו דלא בעי אמר לא חטפי והוה מהימן בשבועה דכה"ג אמר בסוף המוכר את הבית (ב"ב דף עג) גבי מפקיד אצל חבירו בשמר דנאמן לומר בשבועה החזרתי לך ולא מ"ל ליה היאך שמרך בידי מאי בעי במיגו דלא בעי אמר נאמנו נאמן בשבועה (א) ויש לומר דירא לשקר בדבר שהעד מכחישו כדאשכחן בחזקת הבתים (שם דף לב: ושם) גבי רבא בר שרשום דקאמר לקוח בידי לא מצית אמרת דהא נפק עלה קלא דאורעא דיתמי היא ואין אדם טוען בראון דבר שהקול מכחישו מיהו לריכא לטעמא דמחויב שבועה ואינו יכול לישבע דמשום דבלא שבועה לא היה חושש להכחיש את העד ואיכא מיגו אבל לישבע בדבר שהעד מכחישו זה ודאי קשה לו כמו בדבר שהקול מכחישו: **ואמר** מר חזרה שבועה למחויב לה · תימה דהוה ליה למימר (ג) ואמר יחלוקו דהכי הלכתא דאמר לקמן פרק כל הנשבעין (דף מז· ושם) עבד רב נחמן עובדא יחלוקו ועוד תימה דר' אבא הוא דאומר חזרה שבועה למחויב לה כדמוכח התם מנסכא דהכא וא"כ הוה ליה למימר הכל מודים בעד אחד וכשנגדו חשוד דחייב כר' אבא:

שמע מינה משביע עדי קרקע חייב · קאי נמי אהכל מודים בעד סוטה:

אבל כפירה והודאה אימא לא · (ג) קלת תימה להר"ר יעקב דאורליי"ש דכפירה והודאה שמעינן נמי מריש דטעמא כשכפר תוך כדי דיבור אף שני חייב משום דראשון נמי יכול לחזור עדיין ולהודות דאי לאו דיכול לחזור ולהודות שני אמאי חייב הא

ומחלוקת בעדי סוטה · אותו מחלוקת שנחלקו חכמים ורבי אלעזר ברבי שמעון במשביע עד אחד דאותו מחלוקת עצמו חלוקים הם במשביע שני עדי סתירת סוטה וכפרו דלרבי אלעזר דמחייב במשביע עד אחד דממון משום דבר הגורם לממון מחייב נמי בהני שאילו העידו שמא היו גורמין לה שתהא מודה מירתא בדיקת מים: **הכל מודים בשכנגדו חשוד על השבועה** · מי שבעל דינו חשוד על השבועה וכופר לו ממון ועד אחד יודע בו והשביעו זה שיעיד וכפר שהוא חייב שזה אחד מן הנשבעין ומוטלין כדאמרינן בפ' כל הנשבעין (לקמן דף מד:) הלכך אילו העיד וחייב את החשוד שבועה היו ב"ד מגלגלין את השבועה על זה לישבע וליטול: **והכל מודים בעד דר' אבא** · במשביע עד אחד כעין מעשה דר' אבא דאמר לקמן שהוא חייב כדמפרש ואזיל: **מי יימר דמשתבעת** · ואכתי גורם לממון הוא דהוי ולרבנן פטור: **דאמר מר** · לקמן בפרק כל הנשבעין היכא דשניהן חשודין חזרה שבועה על המחויב לותה ומתוך שאינו יכול לישבע שהוא חשוד הוא משלם שהרי לו שבועה לו משלמין מוטלין עליו הלכך המשביע עד אחד היולע בדבר וכפר חייב העד קרבן שבועה שאם העיד נתחייב הלוה שבועה ואין כאן שבועה מאחר ששניהן חשודין אלא משלמין: **נסכא** · תתיכת כסף מותך לשון (ישעיה מ) הפסל נסך חרש: **חטפי ודידי חטפי** · שלי חטפתי שאתה גזלתו ממני: **ליפטריס** · מלהחזירו שהרי אין כאן שני עדים ומיגו דלא בעי אמר לא חטפתי כי אמר נמי דידי חטפתי נאמן: **איכא חד מסדא** · דחטפה מיניה ואי הוה אמר לא חטפתי היה צריך לישבע להכחיש העד: **לישלם**. שאין כל החוטפין נאמנים לומר שלי גזלתי דא"כ אין לך גזלן שמשלם ואפילו יש עדים: **ליכא תרי סהדי** · דחטפה ואיכא למימר מיגו: **לישבע** · שבועה שהעד מחייבו: **קיון דאמר אין חטפי** · הוה ליה כגזלן והמתחייב שבועה על פי עד אחד צריך לישבע על מה שהעד מעיד ולהכחיש את העד וזה אינו יכול לישבע על כך שהרי מודה הוא לדברי העד שחטפה והוה הלי גברא אצל שבועה זו כגזלן אצל כל שבועות שאינו יכול לישבע עליהן אף זה בשבועה זו אינו יכול לישבע שהרי מודה בה: **הוה ליה מחויב שבועה** · על כרחו אם בא להחזיק בה הוא עליו לישבע שלא חנף שאין החוטף נאמן לומר שלי חטפתי וזו היא השבועה שהעד מחייבו לישבע על מה שהעד מעיד ואינו יכול לישבע שהרי מודה לדבריו: **בעד מיסה** · בעד אחד היודע באמת שמות בעלה והשביעתו שיעיד בה כדי שתבטל כתובתה מן היורשים: **שמוא פטור** · ואע"ג שעד אחד נאמן בעדות זו והפסידה ממון בכפירתו: **כגון דאמר לה לדידה** · חוץ לב"ד מת בעליך ולא אמר עדותו בב"ד כשהשביעתו לפי שהיא יכולה ליקח לב"ד ולומר מת בעלי ולא תהא לריכה לבוא עד דתנן האשה שאמרה כו' והיא עצמה נאמנת: **ש"מ משביע עדי קרקע חייב** · לשון שאילה היא מהכא נשמע דשבירא ליה לרב פפא שהמשביע עדים על עדות קרקע וכפרו שחייבים ולקמן (דף נז:) פליגי תנאי ואמוראי ועד אמיתה עד קרקע הוא שהכתובה אינה נגבית אלא מן הקרקע ומשני דלמא הא דרב פפא דהוי תפסה מטלטלי דבעל מחיים ואם העיד זה עדותו היתה תופסתן בכתובתה: **השתא בזה אחר זה דתרוייהו כפרי** · דמלי למימר דאשון מה מועיל לך אם העדתיך הלא כפר השני אחי' הכי אמרת הראשון חייב הואיל ועדיין לא כפר השני: **כפר אחד והודה אחד מיבעיא** · דהכופר חייב: **הא קמ"ל דתוך כדי דיבור כדיבור דמי** · ויכול לחזור וכי איצטריך מתני' לאו לאשמועינן תובא דכופר אלא לאשמועינן שהשני פטור: **בשלמא לרב מסדא דמוקי לסיפא** · דכפרו שניהן כאחת במלומנין וכו' יוסי הגלילי אכתי לא אשמעינן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי איצטריך לאשמועינן הכא פטורא דשני לגמורי לן דכדיבור דמי: **וכפירה** · כפר השני בתוך כדי דיבורו של הראשון אשמועינן ריש"א דהוי חייב כאחת לחייבא לשני ובסיפא אשמועינן כפר וחזר והודה בתוך כדי דיבור דיכול לחזור בו ועדות האחרונה עדות: **דכפרה לה ראשונה** · ואין לו עדים אלא אלו ומנא שהפסידוהו בכפירתן:

הא

לא צריכא כגון שכפרו שניהן וחזר אחד מהן והודה בתוך כדי דיבור והא קא משמע לן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי בשלמא לרב הסדא דמוקי לה לההוא כרבי יוסי הגלילי רישא אפשר לצמצם וסיפא איצטריך לאשמועינן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי אלא לרבי יוחנן רישא תוך כדי דיבור תרתי למה לי מהו דתימא ה"מ כפירה וכפירה אבל כפירה והודאה אימא לא קמ"ל: היו שתי כיתי עדים כפרה הראשונה ואח"כ כפרה השניה: *בשלמא שניה תתחייב דכפרה לה ראשונה אלא ראשונה אמאי [נ:]

הא

[לקמן מז.]

לקמן דף מז. כ"ב דף לג: [ע' תוס' לקמן מז. ד"ה הוה]

יבמות דף נב: ודף קיד: עדיות פ"ח מי"ב

רבינו חננאל

ומחלוקת בעדי סתירה. למאן דאמר דבר הגורם לממון כממון כו'. נמצא עד אחד בחביעת ממון בעדי סתירה בסוטה: הכל מודים בשבועה בעד אחד כגון ההוא גברא דחטף נסכא מחבריה קמי חד סהדא ואמר אין חטפי ודידי חטפי. ואשבעיה וכפר בו דחייב דעדות ממון היא כר' אבא דאמר הוה ליה מחויב שבועה דאוריית' ואינו יכול לישבע דהא איכא חד סהדא דחטפיה והוא לא כפר אלא מורה דחטף. וכל המחויב שבועה שאינו יכול לישבע משלם: והכל מודיכנגשה בחבריו מנה בעד אחד והיו שניהן חשודין והשביע העד וכפר בו שחייב דעדות ממון הוא. דאמר מר אם שניהן חשודין חזרה שבועה למחויב לה ואינו יכול לישבע ומשלם: אמר רב פפא הכל מודין במשביע עד מיתה וכפר בו דפטור בדלא אסחיר בבי דינא. אבל אחוי לה לדידה דהא יכולה היא לילך לב"ד ולומר מת בעלי ותטול כתובתה על פיה דתנן האשה שאמרה מת בעלי תנשא מת בעלי תתייבם כו'. בית שמאי אומרים הנשא ותטול כתובתה והזרו בית הלל לחורות כדברי בית שמאי (יבמות קז.) והכל מודים במשבעת עד שראה מיתת בעלה וכפר בו שהייב. בדלא אמר לא לה ולא (לחברתה) לב"ד דהא מפסידה כתובתה. ואקשינן והא כתובת אשה מסקרקעי היא. והמשביע עדי קרקע לא איפשטא שחייבין. ודחינן דלמא דתפיסא לה מטלטלי מחיים. וקי"ל דאי תפשה מטלטלי נפרעת מהן: כפר א' והודה אחר הכופר חייב ואוקמה רב חסדא בשכפרו שתיהן וחזר אחד מהן בתוך כדי דבור והודה ומוקים לה לרישא באפשר לצמצם וסיפא בתוך כדי דבור. ור' יוחנן מוקים לרישא ולסיפא בתוך כדי דבור ורישא כפירה וכפירה וסיפא כפירה והודאה. מהו דתימא בפירה והודאה לא קמ"ל: **כתני'** היו לו שתי כתי עדים כפרה הראשונה ואח"כ כפרה השניה שתיהן חייבות מפני שהעדות יכולה להתקיים בשתיהן ואקשינן בשלמא שניה חייבין דכבר כפרה לה הראשונה אלא ראשונה אמאי חייבין

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הוה ליה וכו' וי"ל דיכא. ק"ל בחזקת הבתים דף לד מבואר כתוס' דמסקי דשפיר אמרינן מיגו בכה"ג והכי משמע בספר תרומת הדשן סי' ש"ס דדברי התוס' סתרי אהדדי: (ב) ד"ה ואמר וכו' דהוה ליה למימר יחלוקו כנ"ל ותיבת ואמר נמחק: (ג) ד"ה אבל וכו' קלת תימה. כ"ב והר"ן תירץ קושית זו ע"ש:

הא קיימא שניה • ומה הפסידוהו הראשונים: **קרובים בנשותיהם** • נשאו שתי אחיות ואינן כשירין בעדות אחד ממנה אלא היה לו עדות כשכפרה ראשונה אלא הם לבדם וכי תימא למה לי למתניה לינוקמיך כגון שנשאו האחיות הללו גוסמים: **למיתם** • הוו להו כאילו מתו ותפסול כת ראשונה דהא קיימא כת שניה:

לקמן דף לז:

קמ"ל דשתא מיהא הא לא שכיב. ולימדך שהגוסס הרי הוא כחי לכל דבריו ואף על פי שרובן למיתה: **מתני' תשומת יד** • הלואה שנשבועה ממון: **ואכידה** • שמצא אבידה: **חטין ושעורין וכוסמין כו'** • ריש אשמועינן מין אחד ותביעות חלוקות וסיפא אשמועינן תביעה אחת כולה פקדון ומיגן חלוקין: **ושכיבי בני** • הכאה שאין בה חבורה שאינו חייב עליו מיתה שהמכה אביו אינו חייב אא"כ עשה בו חבורה וכיון דליכא מיתה איכא ממון דבושת: **ושכבל בי תבירי** • משום יוה"כ נקט ליה דאע"ג דעשה כרת חייב ממון והכך דלעיל נקט משום חלי נזק כדמפרש בגמרא א"כ לאשמועינן דהמשביע עדי קנס חייבים ושהכני בני נקט לאשמועינן דהואיל ואין בה חבורה אין בה מיתה וחייב ממון: **גמ' דר' אלעזר בר"ש.** בפרק מרובה (ב"ק דף עה:): **יבואו עדים ויעידוהו** ויתחייב ואינו נפטר בהודאה דאשונה דכי אמרי' מודה בקנס פטור דנפקא לן ב"ק (דף סה:) מאשר ירשיעון אלהים פרט למרשיע את עצמו ה"מ היכא דלא אתו עדים לא משלם קנס אפומיה דידיה אבל אתו סהדי בתר הכי משלם: **לא תיבעי לך** • דמיבין שהרי הפסידוהו בכפירתן: **כי תיבעי לך כו'** • וזה השביעון קודם שהודה בעל דין ואם העידוהו היה מתחייב ומיהו הא מיבעיא לן אי מיתחייב או לאו משום דאיכא למימר קנס לאו ממון גמור הוא דהא אי הוה מודה מיפטר ומגמרי ואיכא למימר גמי כל כמה דלא אודי ממון הוא: **ורבנן דסתם כמאן סבירא להו** • הם"ס פריך עלה דהא בעיא ורבנן דהתם דפליגי במודה בקנס דבעי' להא בעיא אלייביהו כמאן סבירא להו בחידוד פלוגתא דתיפלגו לעיל רבנן ור' אלעזר בר"ש במשביע עד אחד: **אי כר"א בר"ש** • סבירא להו בהא דדבר הגורם לממון כממון דמי מאי מספקא לן במשביע עדי קנס א"כ אלו ממונא הוא בלבד מגורם לממון לא הוי דהא כי לא מודה משלם ממון ותפסוטו לך דמיחייבי קרבן שבועה משום גורם לממון: **אלא דרבנן דסבא כו'** • הכי מבעיא לן אי רבנן דהתם דפטרי במודה בקנס ואח"כ בחו עדים סבירא להו כרבנן דהכא דגורם לממון אלו כממון דמי קנס קודם הודאה מאי מדמית ליה לממון או גורם לממון מי אמרינן כיון דאי הוה מודה קודם עדים מיפטר עולמית. אין זה ממון: **אלו דלמא דשתא מיהא.** כמשביע זה את העדים לאו אודי ואי הוה מסהדי הוו מחייבי ליה ואין זה גורם לממון אלא ממון גמור: **פליגא למ"ד כו'** • פלוגתא היא בב"ק (דף מו:) ובכתובות (דף מא:): **תני נזק גרורות** • בהמה שהיתה מהלכת בדרך והיו גרורות מנתזין מתחת רגליה ושיברה את הכליה משלמת חצי נזק ואע"פ שאין זה שיעור הא אורחא הוא דהכי הוה אולדה דרגל ואלו אולדה דקרן תמה הוי"ל לשלומי נזק שלם הלכה למשה מסיני הוא לחצי נזק וההוא חצי נזק ממונא הוא דהא לאו אולדה דקרן הוא: **משום בושת ופגם** • דהא איכא ממון דקנס דכר הקלוב בתורה כגון ל' של עבד בין עבד יקר בין עבד זול וכן ל' של אומם ושל מפתה שויים בכל הנסיס **מאי קמ"ל** • נימא אחת לו שתים ונשתוק: **ריש"א קמ"ל דחצי נזק גרורות ממונא הוא** • ואיידי דקנייה הא תנא בהדי תשלומי ד' וה' ואומם ומפתה דממון שאין משלם ברשם הוא דומיא דחצי נזק שאין משלם ברשם ולכוותה משנינן בשמעתא קמייתא דסנהדרין (דף ג:): **פיפא קמ"ל** • שחבל בי תבירי ביום הכפורים או הלילה גדישי לאפוקי מדר' נחוניא דאמר המתחייב כרת פטור מן התשלומין ואיידי דתנן להך תנא בהדייהו שהכני בני דקרובה לגד מיתה ואשמועינן דהואיל ואינו חייב מיתה בהכאה בלא חבורה חייב בתשלומין: שהוציא

הא קיימא שניה אמר רבינא *הכא במאי עסקינן כגון שהיתה שניה בשעת כפירת ראשונה קרובין בנשותיהן ונשותיהן גוססות *מהו דתימא רוב גוססים למיתה קמ"ל (ו) (*השתא מיהא לא שכיב) : **מתני'** משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה שבועה שאין אנו יודעין לך עדות אין חייבין אלא אחת שבועה שאין אנו יודעין שיש לך ביד פלוני פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה חייבין על כל אחת ואחת משביע אני עליכם אם לא תבואו *ותעידו שיש לי ביד פלוני פקדון חטין ושעורין וכוסמין שבועה שאין אנו יודעין לך עדות אין חייבין אלא אחת שבועה שאין אנו יודעין לך עדות שיש לך ביד פלוני חטין ושעורין וכוסמין חייבין על כל אחת ואחת משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני נזק וחצי נזק תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה ושאנס איש פלוני את בתי ופתה את בתי ושהכני בני ושחבל בי חבירי ושהדליק את גדישי ביום"כ הרי אלו חייבין : **גמ'** איבעיא להו משביע עדי קנס מהו אליבא דר' אלעזר בר"ש (ג) לא תיבעי לך *דאמר יבואו עדים ויעידו כי תיבעי לך אליבא דרבנן דאמרי מודה בקנס ואחר כך באו עדים פטור ורבנן דהתם כמאן סבירא להו אילימא כר' אלעזר בר"ש דהכא הא קאמר *דבר הגורם לממון כממון דמי אלא כרבנן דהכא דאמרי דבר הגורם לממון לאו כממון דמי מאי כיון דאילו מודה מיפטר לאו ממונא קא כפר ליה או דלמא השתא מיהא לא אודי תא שמע משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני נזק וחצי נזק והא חצי נזק קנסא הוא כמ"ד *פלגא נזקא ממונא הניחא למ"ד פלגא נזקא ממונא אלא למ"ד קנסא מאי איכא למימר *בחצי נזק צרורות דהלכתא גמירי לה דממונא הוא ת"ש תשלומי כפל משום קרנא ותשלומי ד' וה' למשום קרנא שאנס איש פלוני ופתה את בתי משום בושת ופגם מאי קמ"ל כולה ממונא הוא רישא הדא קמ"ל סיפא הדא קמ"ל רישא הדא קמ"ל דחצי נזק צרורות ממונא הוא סיפא הדא קמ"ל ושהדליק את גדישי ביום"כ לאפוקי מאי לאפוקי מדר' נחוניא בן הקנה *דתניא ר' נחוניא בן הקנה היה עושה יום"כ כשבת לתשלומין מה שבת כו' ת"ש משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שהוציא

קיימא שניה אמר רבינא כו' • וא"ת ומאי פריך הא בריש שבועת הפקדון (לקמן דף לז:) פריך הכי לרבה דאמר הכופר בממון שיש עליה עדים פטור ממתני' דהכא אלא לרשומה אמאי הא קיימא שניה אלמא הכופר במלוה שיש עליה עדים חייב ורבה איקשותא הכא וא"כ אמאי פריך בריש שבועת הפקדון ו"ל דאע"ג דכופר במלוה שיש עליה עדים ולית מתנהו קמן סבירא לן דחייב דלא כרבה לקמן מ"מ היכא דקיימי עדים קמן ס"ל להם"ס דחייב כפירת דבריה בעלמא ואע"ג דבלאו מילתא דרבה הוא לרב דיוסא לשמוי כאן כגון שהיו קרובים בנשותיהן כו' מ"מ פריך מינה לקמן לרבה דאי לאו דרבה ה"מ למימרי דאפילו קיימי עדים קמן חייב כפירה :

קרובים בנשותיהם כגון שבשעת ראשונה היו רחוקים דבעינן תחלתה וסופה בכפרות כדאמרינן בפרק י"ג (נ"ב דף קכח: ופס) והוה"ל דחזקת הבתים (שם דף מג: ופס) דבני העיר שבנבר ס"ת שלהן אין דנין בדייני אותה העיר דפריך ולסלקו בי תרי מיניהו ולידייני אע"ג דאין תחלתן בכפרות אין לדמות פסול דממתה שטבעין בעדות לפסול דקורבה או לשאר פסולין :

קא משמע לן • אין לפרש קמ"ל דאין רוב גוסמין למיתה דבהדיא מוכח בפ' כל הגט (גיטין דף כח:) דרובן למיתה אלא פירוש אע"ג דרוב גוסמין למיתה השתא מיהא לא שכיב : **אי** דלמא השתא מיהא הא לא אודי • תימה דתפשוט ממתניתין דס"פ שבועת הפקדון (לקמן דף לח:) דאמרת ופתיה את בתי ר"ש פוטר משום דאינו משלם קנס ע"פ עצמו ואפילו רבנן לא מחייבי אלא משום דקסבר בושת ופגם שבועת העדות מינה יליפין מג"ש דתחטא דעיקר שבועת העדות דמיירי בתביעת ממון לא גמרה אלא משבועת הפקדון ולהו פירכא היא דלקמן גבי שבועת הפקדון טעמא משום דלא כפר ליה ממונא אלא היה מתחייב בהודאתו דדאמרינן לקמן אבל הכא בשבועת העדות הוי קנס כשאר ממון שאם היו מעידין היה מתחייב בהודאתו דדאמרינן לקמן שאם היו מעידין היה מתחייב בתבע כמון אחר :

ושאנס איש פלוני לו פתה את בתו • פי' בקונטרס דר"מ בתו של עצמו וטעמא דפטורין משום דאינה חיוב מיתה ואי אפשר להעמידו דאפילו בלא חיוב מיתה ממון קתבע השתא

רבינו חננאל

הא קיימא שניה ופריק רבינא כגון שהיתה שניה בשעת כפירת הכת הראשונה קרובין בנשותיהן לתובע או לנתבע שלא היו ראוין לעדות והיו נשותיהן גוסמות באותה שעה. מהו דתימא רוב גוסמין למיתה ר ב י ו ן שהן גוסמות כאילו מתו כבר וכת השניה כשרין לעדות הן: קמ"ל השתא מיהא הא לא מתו. ומשכחת לה בגון שראו עדות זו והן רחוקין שהיו כשרים ונתקרבו ונפסלה עדותן כל זמן שהן קרובין ואם מתו נשותיהן ונתרחקו חזרו לכשרותן וכשרין הן להעיד ה ע ד ו ת שהיתה מטרה ביום קדום שנתקרבו. דנרסינן בערכין פרק השב יד בנודר (דף יז:) אלא מעתה והוא עד עד שיהא כשר מתחלתו ועד סופו בעינן. וכי תימא הכי נמי והתניא היה יודע לו בערות ער שלא נעשה החתן ונעשה החתן פקח ונתחרש פיתח ונסתמא שפוי ונשתפה פסול. עד שלא נעשה חתנו ונעשה החתנו ומתה בתו פקח ונתחרש וחזר ונתפקח פיתח ונסתמא וחזר ונתפתח שפוי ונשתפה וחזר ונשתפה כשר. זה הכלל תחלתו וסופו בכשרות כשר ט)-תחלתו וסופו בפסלות פסול ורקינן שאני התם דכתיב אר ראה או ידע אם לא יגיד ונשא עונו (אם לא יגיד) בראייה והגדה תלה רחמנא והאיכא: **מתני'** משביע אני עליכם כו'. שיש לי ביד פלוני פקדון ותשומת יד וגזל ואבידה. [כו']: **גמ'** איבעיא להו משביע עדי קנס מהו. אליבא דרבנן דאמרי מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור. וכרבנן דאמרי דבר הגורם לממון לאו כממון דמי.

עין משפט נר מצוה

נז א מיי' פ"י מהל' שבועות הל' טו:

נח ב ג מיי' שם פ"ט הל' טו:

נט ד ה מיי' שם הל' יח:

ס ו מיי' שם הל' ט:

סא ז מיי' פ"ב מהל' גניבה הל' ח סמג עשין עא עמ"מ סי' שמח:

כס"ל מ"ו [והכ"מ סוף פרק אלו מגלחין סי' מ מקיים גרסת ז]

סב ח מיי' פ"ט מהל' שבועות הל' ד:

סג ט מיי' פ"ב מהל' נזקי ממון הל' י ופ"ט מהלכות סנהדרין הל' ט סמג עשין סז מ טוש"ע מ"מ סי' ח סעיף ח:

סד י מיי' פ"ב מהל' נזקי ממון הל' ו ופ"ט שם הלכה ב [ופ"ט מהל' סנהדרין הל' ט] סמג עשין סח טוש"ע מ"מ סי' שפט סעיף יח וסי' שלז סעי' ג:

סה כ ל מ מיי' פ"ט מהל' שבועות הל' כ: